

Görkemli 2010 İstanbul Sergi Katalogları birbirleriyle yarışıyor

Gençler bilimsel kitap yazmada hocalarını aşılar

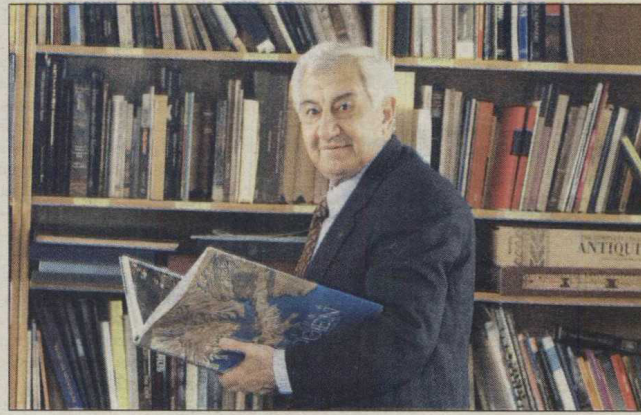
Bu yılki Arkeoloji ve Sanat kitapları özel sayımızı yine Özgen Acar ustamız hazırladı. Bu yıl kitap salısında geçen yıla göre epey bir artış var. Geçen yıl 160'ın üzerinde kitap tanıtılırken bu yıl bu sayı 200'ün üzerinde. Özgen Acar'a emekleri için sevgi dolu bir selam yolluyoruz.

❑ Özgen ACAR

“Dünya Müzeler Haftası” 18 Mayıs'ta başladı. Haftanın biteceği 24 Mayıs'ta ise 32. Uluslararası Arkeoloji Çalışmaları Çalıştayı, 2010 Avrupa Kültür Başkenti İstanbul'da başlayıp beş gün sürecek.

Bu yıl, arkeoloji, sanat tarihi, müzecilik ve bu alandaki sergilerle bağlantılı yeni yayınların tanıtımının 12. sini yapıyoruz. Bugüne kadar arkeoloji, sanat tarihi, müzecilik dünyası ile okurlarımızdan aldığımız destekten cesalet alarak bu tanıtımı her yıl bu tarihlerde sürdürmekten dolayı da mutluyuz.

Bu arada 29-30 Nisan tarihlerinde Ordu'da yapılan “19. Müze Çalışmaları ve Kurtarma Çalıştayı”na da anımsa-



makta yarar var. Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nden Ordu Valiliği'ne atanan Orhan Düzgün'ün ev sahipliğinde eski dostları için düzenlenen toplantıda olağanüstü sonuçlar açıklandı.

95 müzemizden 270 müzecinin katıldığı Ordu çalıştayına 45 bildiri sunuldu. Müzecilerimizin kendi aslı işleri dışında “itfaiye” gibi tarihsel, kültürel ve dinsel mirasın kurtarılması ve korunmasına başarıyla koştukları bir gerçek. Keşke, müzeciler yüklendikleri 40 kadar iş arasında bir de bu konuyla uğraşmasalar. Keşke Kültür Bakanlığı'nca başlı başına Gaziantep'te Zeug-

ma'ya İngiltere'den gelen hazır “arkeoloji kurtarma takımı” gibi ayrı bir yapılmaya gidilse... Daha iyi olmaz mı?

2008 yılında müzelerce yürütülen 110 kurtarma kazısına 775 bin lira harcanmıştı. Geçen yıl bu rakamın 109 kazı için ödeneğin yüzde 26 oranında artışla 975 bin liraya ulaştığı açıklandı. Bu çalıştayda açıklanan olağanüstü buluntuların bazılarını önümüzdeki haftalarda Cumhuriyet'te okurlarımıza sunmaya hazırlanıyoruz.

Şimdiye değin değişik kentlerde yapılan dünyanın tek “uluslararası arkeoloji çalıştaylarına” basınımlarımız her nedense ilgi göstermemiştir. Bu yıl İstan-

bul'da Lütfü Kırdar Kongre Salonu'nda ayaklarına gelen bu benzersiz arkeoloji çalıştayı izlemelerini ve kamuoyuna yansıtılmalarını dilerim.

Bu yıl genç kuşak arkeolog ve sanatçıların yayın konusunda hocalarından daha verimli oldukları, uluslararası boyutlarda kitaplar yazdıkları dikkatimi çekti. Cazip ve kazip hocaların, yayın konusunda munkabız olmalarına karşılık, gençler yalnız Türkçe değil yabancı dillerde de çok önemli yayınlarla kendilerini şimdiden tanıtmaya başladılar. Gençleri ve değerli araştırmalarını içeren kitaplarından dolayı kutluyorum.

2010 İstanbul Yılı kaynaklarının katkısı ile açılan yerli ve yabancı sergilerin katalogları ise anıtsal ve baskıyı niteliğinde yayınları oluşturdular.

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca geçen yıl yayımlanan kitapların bilim dünyasına ve Anadolu kültürünün ortaya çıkmasına katkılarını inkâr edilemez. Pahalı olan bu kataloglara ve bakanlığın yayınlarına gençlerin ve meraklı okurun ulaşmaları için ikinci katede ucuz baskıları yapılamaz mı?

2009'un küresel ekonomi bunalımının etkisi altında bazı yayınlarının yeni kitap baskıları yapılmada çekingen davranmalarına karşın, bu yılki kitap tanıtımımız 200'ü aşiyor. Bize kitaplarını gönderen yayınevlerine, bakanlığa, özel müzelere ve yabancı arkeoloji enstitülerine teşekkür ederiz. ■

Bizans ve Sanat Tarihi

Anadolu toprakları yalnız çoktanrılı dinlerin değil Urfalı hemşerimiz İbrahim'den bu yana tektanrılı inançlara ve onların sanatsal ve dinsel mirasına da ev sahipliği yapmıştır. Bizans ile güçlenen Hristiyanlığın ardından Türklerin Anadolu'ya gelişi ile değişen sanatsal ve kültürel mirası konu edinen sanat tarihi bağlamında bu yıl yayımlanan kitaplara yer veriyoruz. Bu alanda Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın yayınları dikkati çekerken anıtsal baskılarıyla da karşılaşıyoruz.

Adı: Geç Antikçağ'da Hristiyanlık
Yazarı: Turhan Kaçar
Yayımlayan: Arkeoloji ve Sanat
Sayfa: 189



Türkiye'de ister sol, ister sağ olsun yöneticiler ve kültür adamları Anadolu'nun tektanrılı dinlerin yayılmasındaki önemli rolüne gözlemini yumuyorlar. Oysa bu olgunun uluslararası arenada “kullanılması” durumunda Anadolu, Hristiyanlık dünyasının kâbesi gibi turizm devi olabilir. Kitap çoktanrılı insanların Anadolu'da tektanrılı Hristiyanlığa geçişindeki aşamaları ve köşe taşlarını irdeleyiyor.

Adı: Bizans
Yazarı: Judith Herrin
Çeviri: Uygur Kocabaşoğlu
Yayımlayan: İletişim
Sayfa: 496



Bizans, Anadolu'da doğmuş bir imparatorluk olmasına karşın, her nedense tarih yazarlarımızca ve eğitim sistemimizde dışlanan önemli bir uygarlıktır. Kitap bu konuya merak duyacak okuyaya tarihsel verilerle Bizans'ın eğrisini doğrusunu anlatıyor.

Adı: Haçlı Seferi'ne Son Çağrı
Yazarı: Geraud Poumared

Çeviri: İsmet Birkan
Yayımlayan: İletişim
Sayfa: 788



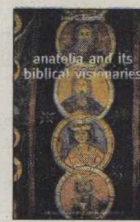
Günümüzde “Haçlı Kulübü” olarak nitelendiğimiz Avrupa'nın Türklere ve Müslümanlara yönelik siyasal, dinsel inançlarının kökenine ışık tutan Haçlı Seferleri ile Osmanlı İmparatorluğu'nun anlaşılması ortamı kurgulanıyor.

Adı: Demre-Myra Aziz Nikolaos Kilisesi Bizans Dönemi Sırsız Seramikleri
Yazarı: Ayşe Ç. Türker
Yayımlayan: AKMED, Sayfa: 228



yayımlandığı için uluslararası bilime de katkıda bulunuyor.

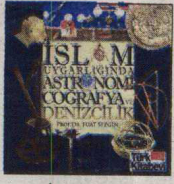
Adı: Anatolia and Its Biblical Visionaries
Yazarı: Anna G. Edmonds
Yayımlayan: Arkeoloji ve Sanat
Sayfa: 142



Antalya Demre'de Noel Baba kilisesi olarak bilinen kilisede kazılarda bulunan Bizans dönemi seramiklerini, kıyaslama ile okura sunan bir doktora tezi... Kitap Türkçe ve İngilizce olarak yayımlandığı için uluslararası bilime de katkıda bulunuyor.

Anadolu'da yeşeren tektanrılığın başlangıcı ile yoğrulan Hristiyanların bu topraklardaki ünlü azizleri ve tapınakları İngilizce olarak okura bir cep kitabının bütünlüğü içinde İngilizce olarak tanıtılıyor.

Adı: İslam Uygarlığında Astronomi Coğrafya ve Denizcilik
Yazarı: Fuat Sezgin
Çeviri: Abdurrahman Aliy
Yayımlayan: Boyut Yayın Grubu



Sayfa: 263
Olğanüstü!
Olğanüstü!
Abartmadan;
içeriği, baskısı
ile yılın kitabı
diyebiliriz. Al-
manya'da yaşı-
yan yazarın

Arap-İslam uygarlığı uzmanlık alanının ürünü olan kitap bir anlamda orada bu alanda kurduğu enstitünün uzantısı olarak "İslam Bilim ve Teknoloji Tarihi Müzesi"ni de geliştirmiştir. İslam Dünyasının gökbilimine ve coğrafyasına katkılarının somut örnekleri çok kaliteli bir baskı ile sunuluyor. Olğanüstü kaliteli bir yayın!



Adı: Sema Evi
Kaynakçısı
Yayına Hazırlayanlar: Yasemin Akçağ, Sema Doğan
Yayımlayan: Kitap
Sayfa: 116

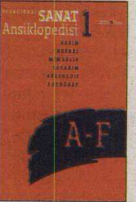
Anadolu orta çağ dünyasının tartışmasız ustası, değerli bilim insanı Eviç'e'nin

ürünlerinin kaynakçası değerlendiriliyor.



Adı: Orta Asya Mirası
Yazarı: Richard N. Frye
Çeviri: Füsün Tayanç-Tunç Tayanç
Yayımlayan: Arkadaş
Sayfa: 282

Çeşitli dönemlerin de yörenin geçen değişik uygarlık, kültür ve dinlerin Orta Asya'da bıraktığı miras ve etkileşim kitapta anlatılıyor.



Adı: Sanat Ansiklopedisi
1-2-3
Yayımlayan: Yem Yayın
Sayfa: 1716

Daha önce Eczacıbaşı grubunca sanat dünyasının resim, heykel, mimarlık, tasarımlar, arkeoloji ve

fotoğraf dallarını içererek yayımlanan üç ciltlik ansiklopedi son gelişmelerin ışığı altında yenilenerek sunuluyor.

Adı: Anadolu'da Türk Devri Çini ve Seramik Sanatı

Yayına Hazırlayanlar: Gönül Öney, Zehra Çobanlı
Yayımlayan: Kültür ve Turizm Bakanlığı
Sayfa: 528



Selçuklu, Beylikler, Osmanlı ve Cumhuriyet Dönemlerinin çini ve seramik sanatı bağlantılı merkezler, kazı buluntuları, kullanım alanları çeşitli uzman kalemlerin makaleleri ile anlatılıyor. Selçuklu, İznik, Kütahya ve Çanakkale çinilerinin zaman dilimleri içinde başkışede oturmaları elbette yadigarınamaz!

Adı: Türklerin Ebru Sanatı
Yazar: Hikmet Barutçugil
Yayımlayan: Kültür ve Turizm Bakanlığı
Sayfa: 359



Suda üretilen, gökkuşağının renklerinden yararlanılan geleneksel ebru sanatının tarihsel gelişimi, ünlü ustaları, teknik ve yöntemlerini gelecek kuşaklara belgeleyen bir kitap.

Adı: Ottoman Decorative Arts
Yazarı: Aşkın Yoltar-Yıldırım
Yayımlayan: Kültür ve Turizm Bakanlığı
Sayfa: 191



Osmanlı'da çeşitli dallardaki süsleme sanatını ve tarihsel gelişimini bir cep kitabı boyutunda İngilizce olarak tanıtan bir kitap.

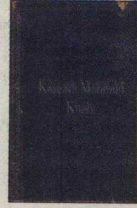
Adı: Minyatürlerle Osmanlı-İslam Mitolojisi
Yazarı: Metin And
Yayımlayan: YKY
Sayfa: 487



Büyük usta Metin And'ın bu eşsiz kitabının 3. baskısını tüm okurlarımıza ile öneririm.

Adı: Kaşgarlı Mahmud Kitabı
Yayına Hazırlayan: F. Sema Barutucu

Özönder
Yayımlayan: Kültür ve Turizm Bakanlığı
Sayfa: 496



Binyıl önce Türk dilinin kurallarını, edebiyatını, dilbilgisini yönlendiren Kaşgarlı Mahmud'un UNESCO bağlantılı anılması nedeniyle çeşitli yazarlar bu ölümsüz ustayı değişik açılardan değerlendiriyorlar. Başta "detay, provokasyon, performans..." diyen büyüklerimiz, yazarlarımız ve haber sunucularımız okuyup ders almalılar.

Adı: Akdeniz'le Kucaklaşan Osmanlı Seramikleri ve Günümüze Ulaşan Yanımları
Yazarı: Gönül Öney
Yayımlayan: AKMED
Sayfa: 142



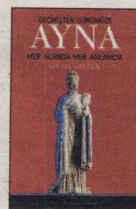
'Akdeniz' demek, 'yelken' demekti tarih boyunca... Osmanlı'da İznikli çini ustaları da tabaklarını, sürahilerini bu olgudan dışlamadılar. 'Yelken', 'tekne' ve çiniye yansıyan resim sanatının bütünleştiği sıra dışı bir kitap.

Adı: Kapalıçarşı
Yazarı: Önder Küçükerman, Kenan Mortan
Yayımlayan: Kültür ve Turizm Bakanlığı
Sayfa: 350



"Çarşı-pazar-ticaret-para" kavramlarının tarihsel çıkışından günümüzde dünyaca ünlü Kapalıçarşı'ya uzanan gelişimi kitaba yansıyor. Kitapta Kapalıçarşı'nın mimari, ekonomik, toplumsal ve turistik yanı çeşitli görsellerle belgeleniyor.

Adı: Geçmişten Günümüze Ayna
Yazarı: Secda Saltuk
Yayımlayan: Arkeoloji ve Sanat
Sayfa: 294



Arkeolog olan yazar aynanın yalnızca arkeoloji dünyasından değil, folklor ve etnografya, edebiyat bağlantılarının anı sıra kadınla bütünleşmesini de tarihsel gelişimini ve değişimini inceliyor.



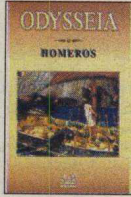
Adı: Osmanlı Kahvehaneleri
Hazırlayan: Ahmet Yaşar
Yayımlayan: Kitap
Sayfa: 138
Beş yazar Osmanlı kahvehanelerini alan, toplumsal ve güç açısından bilsel verilerle irdeliyorlar. ■



Mitoloji

Küresel ekonominin vurduğu yayın alanlarından birinin de "mitolojik" kitaplar olduğu anlaşılıyor!

Adı: Odyssea
Çeviri: Fulya Koçak
Yayımlayan: Arkadaş
Sayfa: 437



İzmirli hemşerimiz Homeros'un ünlü iki destanından "Odyssea" kitabı bu kez antik dilinden kazandırıldığı çağdaş Yunanca üzerinden dilimize aktarılıyor. Antik dünya edebiyatının "İlyada" ile birlikte ikinci yapıtını oluşturan ve bu destana adını veren Kral Odyssea'nın Troya Savaşı'ndan sonra İonya Denizi'ndeki ülkesi İthaka'ya 10 yıl süren maceralı öyküsü anlatılıyor.

Tarih, şiir, edebiyat, coğrafya ve öyküler yumağından oluşan bir destan.

Adı: Argo Gemicilerinin Destanı
Yazarı: Rodoslu Apollonios
Çeviri: Bilgin Adalı
Yayımlayan: YKY
Sayfa: 119



Troia Savaşı'ndan çok önce macera dolu bir başka öykü "Argo Gemicilerinin" Ege'den, boğazlardan geçtikten sonra Karadeniz kıyılarımızda yelken açtıkları yolculuk anlatılıyor. Günümüz Abhazya'sında "Altın Postu" ele geçirmek isteyen gemicilerin öyküsünün çevirmeni şiirsel bir anlatımla dilimize kazandırıyor. Destanın başkahramanı İason'dan esinlenerek bu yolculuk çeyrek yüzyıl önce bazı Türk kükreçlerinin de katılımı ile aynı nitelikte bir tekneyle yeniden yaşatılmıştı. Kıyılarımızın bu öyküsünün gençlere önerilir. ■